

SLOVENE

Naročnina
za državo SHS:
a) po pošti mesečno Din 12
b) dostavljena na dom
mesečno 10
za inozemstvo:
mesečno Din 20
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 15
v inozemstvu 25
Mesečna priloga: Vestnik SRZ

Cene inseratov:
Enostolna petitna vrsta mali
oglas po Din. 1.— in Din. 1-50,
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po Din. 2.—, poslana itd.
po Din. 3.—
Pri večjem naročilu popust.
Izba za vsak dan izven
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisni se ne vračajo; nevrnjeni pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljansko št. 350 za naročnike in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011. Sarajev. 7563, praška in dunaj. 24.797

Žalostna vloga.

Ko to pišemo, se glavni odbor demo-
kratske stranke v Beogradu po vsej pri-
liki še vedno posvetuje in debatira, ali naj
stranka sprejme stališče Davidovića, ki je
odločno za sporazum med srbskim delom
jugoslovanske države na eni in hrvatskim
ter slovenskim na drugi strani ali pa naj
se nadaljuje Pribečevićev kurz, to je, poli-
tika plemenske hegemonije srbstva, stro-
gega centralizma in izvedbe vidovdanske
ustave do konca proti volji hrvatskega in
slovenskega naroda.

V seji 11. oktobra se ni dosegel še
noben definitivni rezultat, kar je »Jutro«
svojim čitateljem popolnoma zamolčalo,
češ, da se je sprejela neka kompromisna
resolucija, katere se pa ni sprejela, ker je
Davidović konstatiral, da je falzificirana.

Ali pride danes do ene ali druge kom-
promisne formule ali ne, je seveda drugo
vprašanje. Najsi tudi pride, faktično bo
ostalo nepremostljivo nasprotje med Da-
vidovičevim in Pribečevićevim stališčem,
ker je na eni strani logično popolnoma iz-
ključeno biti obenem za sporazum s Hr-
vati in Slovenci in obenem proti sporazu-
mu, na drugi strani pa ni verjetno, da bi
tako Davidović kakor Pribečević opustila
vsak svoje načelno stališče. Pride kvečje-
mu lahko do gnjilega premirja, ki bo našlo
svoj izraz v takisto gnjili »rekonstrukciji«
kabineta in iz avstrijskega zglede dobro
znanem »fortvurstljanju«, dokler se cela
stavba ne podere prav do svojega funda-
menta.

Stališča države je seveda obžalova-
nja vredno, da se ta režim v skrbi za
mastni kruh in za legijone svojih parasi-
tov in koritarjev oprijema vsake bilke in
vsake možnosti, da se čimdelj obdrži na
površju, ker čimdelj ostane, tem globlje bo
padal ugled naše države, tem bolj bo trpe-
lo naše gospodarstvo in se bo poglobljalo
nezadovoljstvo prebivalstva. Če bi človek
gledal samo s strankarskega stališča, bi
rekel, da naj režim le še dalje gospodari,
ker bo potem njegov padec tem hušji. Se-
veda stvari tako ni smeti gledati, kajti tu
gre za blagor države in s tem za blagor
celokupnega ljudstva in ne posameznih
strank.

Pribečevićovo krilo seveda gleda to
vprašanje zgolj s svojega sebičnega stran-
karskega stališča. To dokazujejo tudi seje
glavnega odbora demokratske stranke. —
Vsi Pribečevićevci so se namreč postavili
na stališče, da je vidovdanska ustava noli
me tangere, nedotakljivi fetiš, da se ne
sme spremeniti niti jota na njej, dasi je
ogromna večina hrvatskega in slovenskega
ljudstva odklanja in dasi so tudi demo-
krati Davidovičeve skupine, o katerih pač
niče ne bo trglj, da so proti državnemu
in narodnemu edinstvu, prepričani, da baš
zaradi te ustave ne pride do sporazuma
med plemeni in da se edinstvo faktično ne
bo doseglo, ako se ustava temeljito ne re-
vidira. Ustava pa je Pribečevićem zato
popolnoma nedotakljiva, ker na njej sloni
njihova premoč v državi, ker z njo lahko
davijo svobodo, ker s centralizmom lahko
dušijo izraz ljudske volje in preprečijo
vsako resnično demokracijo, vsak socialni
dvig širokih ljudskih slojev in sploh vse,
kar je nevarno eksistenci demokratske
plutokratske kaste. Zato jim ni nič mar,
če zaradi te ustave ne pride do resničnega
notranjega miru v državi, do iskrenega
sporazuma med plemeni, do faktične kon-
solidacije prilik, da le ne izgubijo svojih
korit. Za to gre in za nič drugega!

Glavno nalogo, da tak koruptni, de-
moralizirajoči in državi škodljivi sistem z
vsemi kriplji branijo, pa so na seji glav-
nega odbora demokratske stranke vzeli
nase ne srbski ampak poleg hrvatskih
in prvi vrsti slovenski demokrati! Dr. Kra-
mer ni napadal v svojem govoru samo
»klerikalcev« in drugih »državi sovražnih«
elementov, ampak celo svoje lastne slo-
venske strankarske somišljenike, ker so
šli na zagrebški kongres, da manifestirajo
svojo željo in voljo, da pride med Hrvati
in Srbi do odkritosrčnega sporazuma! In
čisto odkrito je povedal, da to akcijo ob-
soja zato, ker je škodljiva za demokratsko
stranko, oziroma ne za stranko kot tako,

ampak za njeno centralistično krilo, kajti
če to pade, vendar še ni padla demokratska
stranka kot taka! Očitno je torej, da
gre tu zgolj za sebične, ozke, osebne
strankarske interese in čisto nič za drža-
vo ali za narodno edinstvo. Srbski demo-
krati polagoma uvidevajo, da ustava ne
more in ne sme biti neizpremenljivi sveti
koran, ako je ona ovira za sporazum, za

okrepitev države, za složno delo vseh za
prospeh domovine — slovenski demokrati
— mladini tega nočejo uvideti, ker jim je
več kot država lastni interes svojih prista-
šev, ki s koruptnim režimom stojijo in pa-
dejo.

Res žalostna vloga, ki jo igrajo baš
Slovenci. Tega slovensko ljudstvo ne bo
pozabilo.

Gnil sporazum v demokratski stranki.

PRIBEČEVIĆ SE JE UDAL. — NEJASNA RESOLUCIJA. — DAVIDOVIĆ ZOPET
NAČELNIK.

Beograd, 12. okt. (Izv.) Danes dopold-
ne se je nadaljevala seja poslanskega kluba
in glavnega odbora demokratske stranke.
Pred sejo je imel sestanek ožji odbor
za resolucijo, katerega sta se poleg čla-
nov udeležila tudi Ljuba Davidović in Sve-
tozar Pribečević. Pribečević je zahteval, da
se sprejme sinočnja resolucija, medtem
ko so Davidović in njegovi pristaši zahte-
vali, da pridejo v resolucijo najvažnejše
točke iz njihove resolucije; v nasprotnem
slučaju bodo zahtevali glasovanje o svoji
resoluciji. Nato je g. Pribečević popustil,
zahteval je samo, da v resolucijo pride tu-
di druga točka iz njegove resolucije. Da-
vidovičevi pristaši tudi na to niso hoteli
pristati in so predlagali, da ako že mora
biti v resoluciji govor o ustavi, naj pride
vanjo pasus iz sklepa lanskega kongresa
stranke, ki govori o tem predmetu. Ta
predlog je bil sprejet.

Nato je bila izročena predsedujoče-
mu dr. Krstljju resolucija, katero je pre-
bral. Resolucija se glasi:

Poslanski klub in glavni odbor demo-
kratske stranke sta na svojih sejah dne
10., 11. in 12. oktobra 1922 vzela v pre-
tres vprašanje razmer na Hrvatskem, kar
je bilo tudi glavni predmet diskusije. Skle-
neno je bilo sledeče:

1. Poslanski klub in glavni odbor iz-
javljata, da je ureditev razmer na Hrvat-
skem vedno najiskrenejša in najtoplejša
želja in skrb demokratske stranke kot
ena resnih potreb naše države.

2. Za delo v tem smislu poslanski klub
in glavni odbor določata naslednjo direk-
tivo: Demokratska stranka je vedno pri-
pravljena, da sodeluje pri vsaki akciji v
tem smislu pod pogojem, da se ta akcija
osnuje na vidovdanski ustavi in da ni na-
perjena proti državnemu in narodnemu
edinstvu, niti proti strankinemu progra-
mu, a posebno ne proti jugoslovanski ideo-
logiji tega programa. Poslanski klub in
glavni odbor izjavljata, da ne odstopita
od sklepa lanskega kongresa stranke, ki
se glasi: Notranja politika demokratske
stranke mora stremeti za tem, da se do
konca izvede vidovdanska ustava in se iz-
javlja proti vsakemu poskusu, da se usta-
va revidira ali spremeni preden bi bila s
potrebnimi zakoni oživetljena in pred-
en bi se v dejanju mogla videti vrednost
njenih določb. V tem smislu more demo-

kratska stranka sodelovati z vsako stran-
ko, v tem pogledu zavzame isto stališče.
Na podlagi tega sklepa naj se zakonodajni
in administrativni posli izvedejo v najšir-
šem duhu demokratskega programa in z
vsemi obziri, ki jih politične razmere na-
lagajo.

3. Predsedniku glavnega odbora kot
predstavniku stranke se pušča svoboda
delovanja, v kolikor se tiče pripravljalne-
ga dela; pravica do definitivne rešitve se
pridržuje kompetentnemu forumu stranke.

4. Poslanski klub in glavni odbor kon-
statirata, da je enodušna volja stranke, da
se ohrani popolno edinstvo stranke, ker
je to v državnem interesu.

Ko je bila sprejeta ta resolucija, je
poslanec Wilder predlagal, naj se ne sprej-
me ostavka g. Davidovića na predsedni-
ško mesto. Predlog je bil soglasno sprejet
in je Ljuba Davidović pristal na to.

Vredno je pripomniti, da je resolucija
v tem smislu bila že prej sprejeta od Da-
vidovičevih pristašev in da je pri tem so-
deloval tudi disident demokratske stranke
dr. Tomljenović. Čeprav je resolucija tren-
utno preprečila razcep stranke, vendar
znači zmago g. Davidovića. V resoluciji je
predvsem povdarjeno hrvatsko vprašanje,
ki za g. Pribečevića sploh ni obstajalo. —
Povdarjeno je dalje, da se to vprašanje
mora rešiti, če se pa ve, da se to ne more
rešiti brez revizije ustave, znači to popol-
ni poraz g. Pribečevića, ki do danes ni ho-
tel slišati niti besede; revizija ustave.

Kar se tiče revizije ustave, se v reso-
luciji revizija dopušča, ako je ustava sla-
ba; to pa je danes izven vsake diskusije.

Najznačilnejša je tretja točka resolu-
cije, ki odobrava politiko g. Davidovića na
zagrebškem kongresu in njegovo prizade-
vanje za pomirjenje med Hrvati in Srbi ter
mu daje svobodo za korake, ki jih bo pod-
vzel v bodočnosti.

V političnih krogih se govori, da bodo
v kratkem odšli nekateri Davidovičevi
pristaši v Zagreb, da nadaljujejo pogaja-
nja.

Povsem tem je jasno, da ni mogoče,
da bi obe skupini mogli dolgo skupaj de-
lovati. Trajna zveza med obema skupina-
ma je popolnoma izključena. Zanimiv bo
kongres stranke, ki bo v kratkem in na
katerem bo padla definitivna odločitev o
tem sporu.

Oster odpor proti koaliciji z demokrati.

RADIKALI OBSOJAJO DEMOKRATSKO RESOLUCIJO. — PAŠIĆ BO IZVAJAL
POSLEDICE.

Beograd, 12. okt. (Izv.) Danes dopold-
ne je imel radikalni klub sejo, ki so jo z
ozirom na nastali položaj pričakovali z ve-
likim zanimanjem. Zopoldne ni bilo dovolj
poslancev navzočih, zato se je vršil le raz-
govor o položaju. Ugotovilo se je, da je
nastal tak položaj, da ne kaže drugega ko
odobriti Pašičev korak za takojšnjo de-
misijo.

Popoldne se je seja nadaljevala ob 4.
uri do 7. ure zvečer. Na seji, na katero
so prišli pristaši Protića, je došlo do spo-
padov med somišljeniki Pašića in Protića.
Za Protićevo skupino so govorili: podpred-
sednik skupščine Vujičić, Miša Trifunović
in Tajsić. V svojih govorih so naglašali po-
gubonosno politiko demokratske stranke,
njenih članov v vladi, posebno pa Sve-
tozarja Pribečevića za radikalno stranko in
za državo. Govorniki so zahtevali, da je
treba z vso odločnostjo nastopiti proti de-
mokratski stranki, da se položaj razčisti
ter da se radikalna stranka reši tako ne-
varnih ljudi ob svoji strani kakor so demo-
krati.

Za njimi je govoril min.predsednik Ni-
kola Pašić, ki je izrazil svojo veliko neza-
dovoljnost z resolucijami demokratske
stranke ter obžaloval, da demokratske re-
solucije obsojajo dosedanje delo vlade. —
Radi tega bo on — Pašić — izvajal vse
posledice. — V istem smislu sta govorila
dr. Ninčić in Uzunović. Vsi govorniki so
soglasno obsojali resolucije demokratov,
češ, da so naperjene proti radikalni
stranki.

Edini radikalni srbski poslanec, ki je
brnil dosedanj režim, je bil dr. Srškić.
Ta je ta režim hvalil ter izražal le željo,
naj se še bolj potencira.

Danes radikalni klub ni storil še no-
benega sklepa. Seja se bo nadaljevala ju-
tri ob 9. uri dopoldne.

Beograd, 12. okt. (Izv.) Vaš dopisnik
se je po seji radikalnega kluba razgovarjal
z nekim radikalnim ministrom. Na vpra-
šanje, kakšen je položaj, je odgovoril mi-
nister: »Vam kot časnikarju ni treba ve-
liko govoriti. Na seji radikalnega kluba
smo razpravljali o zelo težkem in resnem

položaju v vladi.« Na vprašanje Vašega do-
pisnika, če bo res prišlo do demisije vla-
de, je odgovoril minister: »Druga izhoda
iz te situacije niti ni.«

Beograd, 12. oktobra. (Izvirno) V tu-
kajšnjih poslanskih krogih se govori, da
bo ministrski predsednik Nikola Pašić
takoj po predani demisiji odšel na bolni-
ški dopust.

Retirada demokratskih
centralistov.

ZA VERSKO IN PROSVETNO AVTONO-
MIJO MACEDONSKIH TURKOV.

Beograd, 12. oktobra. (Izvirno) Danes
popoldne ob 4. uri je poslanski klub de-
mokratske stranke nadaljeval sejo. Na seji
se je največ razpravljalo, kako bi se ure-
dile razmere v Macedoniji. Sklepi so pre-
cej važni, ker so izrazito naperjeni proti
sedanji ustavi. Po dolgi debati, v kateri so
posebno govorniki iz Južne Srbije ostro
napadali sedanji režim in vlado, je bil iz-
voljen ožji odbor, v katerem so: Miljutin
Jovanović, Sretan Vukosavljević, Gliša
Anastazijević, Rajko Aršić in Ditić. Ta
odbor bo na temelju današnjih sklepov kluba
izdelal memorandum, ki bo predložen
vladi, da se izdajo potrebni zakoni, mere
in odredbe. Klub je sklenil, da se izvrši
koncentracija vseh, ki so določeni za vzpo-
stavo reda v Macedoniji, t. j. policija, žan-
darmerija in vojska. V Skoplju naj se usta-
novi samostojen urad, ki naj razpolaga z
vsemi sredstvi za upravo, da se to izvrši.
Konstatirano je, da je agrarna reforma v
Južni Srbiji doživela popoln polom. Skle-
njeno je, da se bo zahtevala odredba, da
se reši vprašanje gozdov v Južni Srbiji,
katere je takoj po prevratu prevzela dr-
žavna uprava, ki jih je škandalozno uprav-
ljala.

Demokratski klub konstatira, da je na-
pačno misliti, da bi kdaj mogla uspeti a si-
milacija Turkov v Macedoniji. Zato je
potrebno, da se jim da popolna široka
avtonomija in v verskem ter prosvetnem
pogledu popolna svoboda samouprave.

Končno je klub razpravljal o delu v
bodoči vladni koaliciji, če bo do nje sploh
prišlo. Ker niti navzoči v tem niso bili go-
tovi, ni bilo v tem oziru nobenega sklepa.
Seja je bila zelo burna; večkrat so se spo-
padli poslanci iz Južne Srbije in poslanci
Pribečevićeve skupine.

Katoličani iz Bačke pri Pašiću.

Beograd, 12. oktobra. (Izvirno)
dospela številna deputacija katoličanov iz
vseh dekanatov Bačke. Deputacijo vodi
poslanec Evetović. Najprvo se je zgla-
sila deputacija v ministru prosvete ter
izročila obširno spomenico, v kateri se na-
števajo vse pritožbe katoličanov v Bački.
Ob pol 12. uri dopoldne se je deputacija
pod vodstvom načelnika Jugosl. kluba dr.
Korošca zglasila pri ministrskem pre-
sedniku Nikoli Pašiću, ki mu je tudi
izročila spomenico z vsemi natančno obra-
zloženimi pritožbami proti krivicam, ki se
katoličanom gode v Bački. Med drugim se
navaja, kako sicer nekateri šolski nadzor-
niki pušajo katoliške duhovnike v šolo
poučevati krščanski nauk, da pa drugi šol-
ski nadzorniki po večini kat. duhovnikom
tega ne dopuščajo ter jim tako onemogo-
čajo katehezo. Zahtevali so, naj se prekli-
če naredba ministrstva prosvete, ki dolo-
ča, da imajo vsa cerkvena imetja, gozde,
njive, hiše in dohodke iz tega imetja uprav-
ljati šolski odbori za vzdrževanje državnih
šol. Oba, minister prosvete in ministrski
predsednik Nikola Pašić, sta zagotovila, da
bosta upravičene pritožbe upoštevala.

Dr. Häusler v parlamentu.

Beograd, 12. okt. (Izv.) Snoči je prišel
v Beograd disident Radičeve stranke dr.
Karlo Häusler. Vašemu dopisniku je dr.
Häusler izjavil, da se bo udeležil že prve
prihodnje seje narodne skupščine. Prišel
je iz svojega volivnega okraja v Mitrovici,
kjer so ga lepo sprejeli in mu je okrajni
odbor Radičeve stranke naročil, naj gre v
parlament. Danes popoldne je dr. Häusler
položil poslansko prisego.

Proračun brez proračunov.

Belgrad, 12. oktobra. (Izvirno) Včeraj je potekel zadnji dan roka, ki ga je finančno ministrstvo določilo za predlaganje proračuna za leto 1923. Izmed ministrstev, ki svojega proračuna v teku določenega roka niso predložila, se navajajo: ministrstvo železnice, zunanjih zadev, vere, pošte in telegrafa ter ministrstvo za šume in rude. Ker je določeno, da se ima do 20. oktobra začeti izdelavati proračun, je finančni minister odredil, naj se celotni proračun začne takoj izdelavati. Za ministrstva, ki niso pravočasno vložila svojega proračuna, se bodo v celotni proračun vzele postavke iz sedanjega proračunskega leta 1922.

Belgrad, 12. oktobra. (Izvirno) Proračun za prihodnje proračunsko leto 1923 predvideva povišanje neposrednih davkov. Po tem povišku bo plačala Srbija 2,330.875 Din več, Hrvatska 8,950.00 Din več, Vojvodina 5,385.000 Din več. Skupni povišek bo znašal 16,665.875 Din.

DNEVNI RED NARODNE SKUPŠČINE.

Belgrad, 12. oktobra. (Izv.) 116. seja narodne skupščine se bo vršila 17. oktobra ob 10. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Pretres poročila odbora devetorice o zakonskem načrtu o spremembah v zakonu o splošni upravi. 2. Razprava o poročilu odbora devetorice po predlogu narodnega poslanca dr. Janka Šimraka in tovarišev o predmetu obtožbe g. Vlade Savića proti Beninu.

DRŽAVNI SVET.

Belgrad, 12. oktobra. (Izv.) Danes po 10. uri dopoldne se je vršila seja državnega sveta. Na tej seji se je razdelil državni svet na razne sekcije, ki so se konstituirale ter takoj začele z reševanjem z delom, ki se ga je obilo nakupičilo. Vsaka sekcija šteje 5 članov.

URADNIŠKI ZAKON.

Belgrad, 12. oktobra. (Izvirno) Danes dopoldne je imel pododbor zakonodajnega odbora svojo sejo, na kateri se je razpravljalo uradniški zakon. Reševalo se je 10. poglavje, ki govori o disciplinarnih predpisih. Sprejeti so bili členi 154—170 z malimi izjemami. Na predlog ministra za izenačenje zakonov je bil sprejet še en nov člen, ki našteva gotove prestopke, ki se imajo kaznovati.

ZAKON O UPRAVNIH SODIŠČIH.

Belgrad, 12. oktobra. (Izvirno) V ministrstvu pravde je izdelan zakon o upravnih sodiščih. V upravnem sodišču na Slovenskem bodo 3 člani, v Dalmaciji 3, v Bosni 5, v Srbiji 9, na Hrvaškem 6.

Kraljica Marija pri kronanju v Bukarešti.

Belgrad, 12. oktobra. (Izvirno) Sinoči ob pol 10. uri se je kraljica Marija odpeljala s posebnim parnikom »Kralj Aleksander« v Bukarešto. Obenem z njo sta odpovala kralj Aleksander in princ Pavle. Kralj bo spremljal kraljico le do Oršove, princ Pavle pa potuje z njo v Bukarešto, da tam zastopa kralja Aleksandra pri kronskih svečanostih.

Čudni romunski zavezniki.

Belgrad, 12. oktobra. (Izv.) Romunska delegacija, ki se je mudila v Belgradu na pogajanjih v zadevi kulturno-cerkvene konvencije med Romunijo in Jugoslavijo, je nenadoma odpotovala iz Belgrada. Odpotovala je, ne da bi bila poprej o svo-

jem odhodu obvestila našo vlado. Zato je ministrstvo zunanjih zadev poslalo romunski vladi noto v prijateljskem tonu, v kateri naša vlada vprašuje, kateri so bili vzroki, radi katerih je romunska delegacija tako nenadoma zapustila Belgrad.

Pred razpustom italijanskega parlamenta.

Dunaj, 12. okt. (Izv.) Listi poročajo iz Rima: Vlada je na ultimat fašistov sklenila razpustiti parlament in bodočemu parlamentu predložiti spremembo volivnega reda.

Avstrijski parlament sprejel ženevski dogovor.

Dunaj, 12. okt. (Izv.) Na današnji seji parlamenta je zvezni kancler prelat Seipel predložil ženevski dogovor glede mednarodne finančne pomoči in kontrole ter v svojem ekspozeju utemeljeval nujnost, da se sprejme. V debati so krščanski socialci in veleniška ljudska stranka odobraval stališče vlade, dočim so socialni demokrati ženevsko pogodbo najostreje napadali, ker da krši državno suvereniteto avstrijske republike. Po debati je večina zbornice sprejela v principu ženevski dogovor ter izrekla kanclerju za njegova uspešna prizadevanja za vzpostavitev avstrijskega gospodarstva zaupnico in zahvalo. Nato se je izvolil 26članski odsek za podrobno pretresanje določil dogovora.

Orientsko vprašanje.

London, 12. okt. (Izv.) Reuter ugotavlja, da so na konferenci v Mudaniji Turki v vprašanju nevtralne cone in glede ojačenja orožništva v Traciji popustili.

Atene, 12. okt. (Izv.) Grška vlada bo sporazum v Mudaniji podpisala v treh dneh, ker čaka na prihod svojih delegatov, da ji bodo podrobneje poročali posebno glede izpraznitve Tracije.

London, 12. okt. (Izv.) »Times« poročajo: Zastopnik sovjetske vlade v Teheranu je sporočil zunanjemu komisariju, da sta perzijska in afganska vlada izjavili, da bosta podpirali Kemal-pašo, če bi zavezniki ne priznali njegovih zahtev glede Tracije.

Atene, 12. okt. (Izv.) Bivši ministrski predsednik Gunaris bo izročen vojnemu sodišču. Revolucionarni krogi zahtevajo za Gunarisa smrtno kazen.

Vojaški dogovor med sovjetsko vlado in kemalisti.

Riga, 12. okt. (Izv.) Iz Moskve poročajo, da je bila v Berlinu med sovjetsko vlado in Kemalisti sklenjena vojaška konvencija.

Čičerin o vzhodnem vprašanju.

Varšava, 12. okt. (Izv.) Pred svojim odhodom v Moskvo je Čičerin izjavil napram dopisniku »Kurjera Poljskega« sledeče: »V rusko-turškem dogovoru od 16. marca 1921. se nahaja točka, glasom katere se mora svoboda trgovske plojbe v morskih očinah regulirati od strani komisije, katere ima biti sestavljena iz zastopnikov vseh držav, katere mejijo na Črno morje.« Kar se tiče možnosti vojske v Orientu, je Čičerin izjavil, »da bi kriza na vzhodu imela katastrofalne posledice za politični položaj in nadaljni razvoj Evrope samo v tem slučaju, ako bi Romunija z malo antanto aktivno nastopila proti Tur-

čiji. Vseled tega ima zdaj Baš Poljska priliko prevzeti nase vlogo pomirjevalnega posredovalca v tem pogledu.«

Razorožitvena konferenca na severovzhodu.

Riga, 12. okt. (Izv.) Iz Moskve poročajo, da je sovjetska vlada vabilo k razorožitveni konferenci Rusije in obmejnih držav sprejeta. Konferenca se bo pričela 30. oktobra.

DR. NYARADI — ŠKOF V PRESOVU.

Praga, 12. okt. (Izv.) Za grškokatoliškega škofa v Presovu bo, kakor se čuje, imenovan dr. Nyaradi, sedanji škof v Križevcih na Hrvaškem.

RUDARSKO GIBANJE NA ČESKEM.

Praga, 12. okt. (Izv.) Štrajk v ostrovskem rudarskem revirju je našel odmev tudi v Rosicah na Moravskem, enako tudi v severozapadnem češkem revirju, kjer se koplje rjavi premog. Povsod so rudarji odpovedali dosednji dogovor in so stavili nove zahteve.

ŽELEZNA INDUSTRIJA.

Praga, 12. okt. (Izv.) V čechoslovaški železni industriji nameravajo opustiti vse male železne obrate. Železni kartel bo dal tem obratom primerno odškodnino. S tem nameravajo ustaliti konkurenčno zmožnost.

STAVKA V PEČUŠKIH RUDNIKIH.

Budimpešta, 12. okt. (Izv.) V pečuških premogovnikih je pričel stavkati velik del rudarjev.

NAZADOVANJE KOMUNISTOV NA FRANCOSEKEM.

Pariz, 12. okt. (Izv.) Tajnik komunistične stranke Francije je izjavil, da se je število članov organizacije znižalo od 230 tisoč na 65 tisoč.

Turkom avtonomijo, Slovincem in Hrvatom ne!

Parlamentarni klub demokratske stranke je na svoji popoldanski seji 12. t. m. sklenil: »Demokratski klub konstatira, da je pogrešno misliti, da bi kdaj uspela asimilacija Turkov v Makedoniji. Zato je potrebno, da se jim da popolno široka avtonomija in v verskem ter prosvetnem pogledu popolna svoboda samouprave.«

Takol Do 12. oktobra tega leta, so demokratski »unitaristi« proglasili za dogmo, da Turkov v narod. smislu v Makedoniji sploh ni, oziroma ne sme biti, ampak da so Jugoslovani muslimanske vere. Vseled tega so bili kar iz sebe, ko je poslanec Sušnik v parlamentu zahteval avtonomijo za Makedonijo, češ da tam ni nobenih Albancev, Bolgarov ali Osmanov, ampak da so, oziroma morajo vsi biti le Jugoslovani. Še se spominjamo, kako takrat ni samo veljsrbski »Balkan« pozival belgrajsko ulico, naj poslance Sušnika dejansko napade, ampak sta tudi »Narod« in »Jutro« (»Narod« še bolj) besno napadala Sušnika, češ da je sovražnik države, zaveznik Bolgarov, Nemcev, Turkov, Arnavtov, sploh antinacionalen in izvržek človeštva, ki ni vreden, da ga zemlja nosi. Danes je za avtonomijo Makedonije, oziroma »Turkov« v Makedoniji — demokratski parlamentarni klub! Ali so gospodje v strahu za glasove makedonskih revežev ali so se pa ustrašili Kemal paše — bogve! Zanimivo pa je, da demokratska stranka zdaj Turkom priznava popolno in široko avtonomijo ter s tem in-

direktno priznava, da jim le-ta na podlagi vidovdanske ustave ni zagotovljena — dočim jo odreja Hrvatom in Slovincem, dajmo moro proti avtonomiji plemen, ki sta gotovo jugoslovanski, v pogledu enotnosti države naravno biti neprimerno menj pomislakov nego če gre za avtonomijo neslovanškega plemena, ako demokrati zdaj v Makedoniji res priznavajo prave Turke, to se pravi, ne muslimanov slovanске krvi, ampak nacionalno opredeljene drugorodce.

Mi smo seveda načeloma za avtonomijo vsakega naroda brez razlike, kako pa so zdaj demokrati prišli do tega načela, to je največja uganka. Gospodje bodo morali zdaj, če hočejo biti dosledni, iti še delj: morali bodo priznati avtonomijo Albancem posebej, Makedoncem posebej, Grkom posebej, Osmanom posebej, Cincarom posebej, seveda tudi Nemcem in Madjarom — sploh prevrniti morajo svojo unitaristično ideologijo naravnost na glavo, samo Slovinci in Hrvati ne smejo dobiti avtonomije, ker oni sploh — ne eksistirajo, ker jih je gospod dr. Ilešić že črtal iz etnološkega atlanta. Do takega absurda je privedla demokratska politika. Vzemimo le en primer. Kaj bi bili v Nemčiji rekli, če bi bil Bismarck odredel avtonomijo Bavarcem in Saksoncem, dal bi jo pa bil — Poljakom? Rekli bi bili najbrž, da mož ni zdrave pameti. Bismarck bi bil seveda v tem slučaju, ako bi bil duševno v sorodu s Pribečevičem, odgovoril, da Bavarci in Saksonci zato ne potrebujejo avtonomije, ker so eno in isto kakor Prusi, Poljaki pa da so nekaj čisto drugega. Kljub temu bi bili vsi Nemci brez dvoma vztrajali na tem, da je Bismarck prismojen. Kaj pa poreče javnost na ta sklep demokratov, pa se še ne ve.

Fašistovska diktatura v Italiji.

Čimdalje bolj jasen postaja cilj zadnjih fašistovskih akcij: Gre naravnost za uničenje vsakega lastnega narodnega življenja manjšin in zato predvsem za odpravo vsake sledi avtonomije, bodisi pokrajinske, občinske ali šolske. Po zmagi v Bolcanu se fašistovske čete niso razšle, ampak se obrnile v Trident, kjer se jim je pridružilo še mnogo ojačenj, tako da je bilo tamkaj zbranih nad 3000 fašistov. Za nastanitev so enostavno rekvirirali razne hiše, med temi celo šole, v kateri je moral prenehati pouk. Fašisti so zahtevali, naj generalni civilni komisar Credaro, ki je premalo energično postopal nasproti bolcanskemu občinskemu svetu, odstopi. Civilni komisar je nato izročil skrb za javni red in mir vojaškemu poveljniku generalu Assumu, sam se je pa odpeljal v Rim. Potem so fašisti brzojavili vlad v Rim, naj nemudoma izvede upravno uredbo novih pokrajin in odpravi vsako avtonomijo. Ponoči od 5. na 6. t. m. so fašisti zasedli poslopje deželne odbora; vojaške straže so se pred njimi enostavno umaknile. Raz poslopje so fašisti razvili državno in fašistovsko zastavo. Po Italiji gre glas, da nameravajo fašisti sedaj urediti naravnost na Rim. Do 22. oktobra se zbera fašisti v Laciju. Dne 4. novembra zasedejo fašisti parlament, ustoličijo odbor za javni blagor, zasedejo ministrstva in se sporazumejo s kraljem. Ker je razen popolarov in socialistov vsa ostala Italija s kraljem vred s fašizmom enih misli, je že mogoče, da se fašistom vsaj za enkrat posreči tudi državni udar. Trajno pa se njihova oblast ne bo mogla držati, ker ima proti ogromen del ljudskih množic.

Ern Bonačič

Sv. Gora.

(Konec.)

Dočim nisi vedel pred leti, niti prilično, kje je stala cerkev, kje samostan, kje pokopališče, kje Cernetova gostilna, stoji sedaj razgaljeni svetogorski Pompej in Herkulani pred teboj. Kako te prevzame vsega, ko čitaš na velikem oltarju, ki je ves odkrit, besede: Et orietur sol iustitiae, Christus Deus noster. In vstalo bo solnce pravice, Kristus naš Bog. Nad gorjem, nad solzami, nad krvjo, nad granatami, nad vsem tem, kar si izmislil človeška strast in zloba, vzhaja vedno še solnce božje pravice in to solnce pravice zasije prej ali slej tudi nad žalostnim našim Krnom, nad požganimi domovi ob Adriji. Ni je moči na svetu, da bi nam vzela vero sveto in jezik naš; to nam priča sv. Gora, ki vstaja iz groba.

Sam sameat sem stopal med razvalinami, kjer so nekoč stotisoči iskali leka svojim dušnim ranam in pred vzhodom v svetišče sem naletel na črno oblečeno starko iz Furlanije, ki je liki kip Matere Dolorose klečala nad polomljenim stebrom in točila bridke solze. »Signore, qui è caduto mio figlio bersagliere« (Tukaj je padel moj sin strellec) mi pravi, solzeč se starka. »Era tanto buono e bello« (Bil je tako dober in lep). Na tisoče takih Mater Dolorose hodi dandanes po svetu. Vsak dan se izkopljejo iz razvalin nove žrtve, pred kratkim je o. gvardijan naletel na truplo nekega češkega nadporočnika na sa-

mostanskem vrtu. Pred vzhodom v svetišče leži tudi razdrobljen na tleh oni mojstrski kameniti kip Device Marije, ki so ga bili postavili leta 1714; isto leto je bila udarila vanj strela in ga doli na stopnice tresčila. Pobožne roke so ga postavile nazaj. Za časa Jožefa II., leta 1785 je bila božja pot ukinjena, cerkev zaprta, marsikaj razdejano. Dolgih 7 let je hodilo ljudstvo jokati na sv. Goro in tožiti kakor Jeremija nekoč: »Povrni se, povrne se hči Sunamitska, da se zopet vidimo; povrni nam veselje svojega zveličanja, pokaži nam zopet milostljivi obraz!« Pretekla je doba nasilstva in vstala je sveta Gora leta 1793. V spomin tega dogodka, so vzdali nad glavnim cerkvenim vzhodom od zunaj, pod kameniti kip Matere božje, kamenito ploščo z latinskimi napisom: Ego autem steti in monte, sicut prius (Font. 10, 10). In v drugič se bo dvignil kip Marijin nad svetiščem sedaj porušen od silovite vihrave svetovnega orkana in zopet se bo lesketal napis: »Jaz pa sem stala na gori, kakor poprej.«

Še ena zanimivost izmed tisoč in tisoč. Po besedah legende: »Reči ljudstvu, naj mi tukaj hišo zida in me milosti prosit, so res začeli zidati veličastno baziliko l. 1541. Ko so kopali temelje, se je med skalami prikazala štirilglata, uglajena plošča iz bledorumenkaste marmorja, na kateri so okoli in okoli ob robu z lepimi gotiškimi črkami čedno izdobljene besede angeljskega pozdrava; sredi obrobka so pa v poprečnih vrstah vsekana razna znamenja (n. pr. golobje, labudi, pelikani, rože, zvezde itd.) v malih kolobarjih tolarjeve velikosti.

Odkod je ta kamen med skale pustega vrha zašel, zgodovina niti najmanj ne ve. Bržkone je moral že v prvih časih krščanstva stati na sv. Gori cerkev ali kapelica, ki so jo za časa beneško-turških vojska porušili Saraceni

Naj si bo karkoli, ta najstarejša svetinja svetogorska (čez dve tretjini je je izginilo leta 1786, ko je bilo svetišče zatrto in razdrto) je bila vdolana v marmornat obod ob stenih, na evangelijski strani oltarja sv. Jožefa. Ko so treskale na sv. Goro granate in železna toča svetovne vojske, so ta kamen avstrijski vojaki, bržkone po nasvetu kakega vojnega kurata ali dobrega častnika, shranili za veliki oltar, kakor tudi mnogo drugih dragocenosti. Ko so očetje frančiškani izkopali iz razvalin veliki oltar, so našli tudi ta najstarejši presladni spomenik in ga dvignili z neizmerno radostjo in sedaj čaka, da bo vzdignjen zopet v novo, veličastno baziliko.

Grob prvega slovenskega kardinala Misije je tudi odkrit, telo lepo ohranjeno, nagrobni spomenik precej poškodovan. Barbarško delo pa vrše oni romarji (zlasti Furlani), kateri rušijo kos za kosom iz raznih marmornatih plošč, oltarja, spomenikov itd., ki so ostali in si nosijo take »spomine« na svoj dom.

Še mnogo zanimivega bi se dalo povedati o razvalinah, o delu očetov frančiškanov itd., toda nedostaja prostora. Sv. Gora je zopet oživila. Dan za dnevom prihajajo številnejši romarji, bivši bojevniki, očetje in matere padlih junakov.

Ko sem stal na sv. Gori in zrl na zgodovinska tla vročih bitk in na Sočo spodaj, ki je tekla ne zeleno-modra, marveč vsa blatna in umazana vsled večdnega deževja, sem se spomnil na stihe italijanskega pesnika Carduccija, ki je pel še pred leti:

Su da monti Carpazi a la Drava,
Da la Bosnia a le tessale cime,
Dove geme la Vistola schiava,
Dove suona di pianti il Balcan...

Genti oppresse, sorgete, sorgete!
Uno il cuore, uno il patto, uno il grido:
Nè stranier, né oppressori mai più!

Od Karpatskih grebenov do Drave, od Bosne do tesalskih vršacev, tam kjer v sušnosti plače še Visla, tam kjer stoka tužni Balkan le dvignite se, dvignite se, ljudstva tepana zatrla Edina v sru, edina v pogodbi edina vsa skupaj naj združijo vas klio: ne tulcev, ne tlačiteljev mi nečemo več!

In tedaj se je zabliskalo od Krna, in tedaj je zasumela Adrija, kjer stoji veličastni žal požgani naš dom s ponosnim, osmojenim napisom: Balkan in nešteto bratov njegovih okoli Trsta, v neutolajljivi plač je udarila seštrica Istra... zaskalelo je okoli srca in žele sem, o veliki pesnik, da bi Tvoje besede zares imele več odmeva v srech tvojih rojakov in obratjen k svetišču svetogorskemu, ki vstaja iz razvalin, sem vzkliknil: Marija n Skalnici sveti, čuvaj Primorje nam drago in mili nam rod tam ob Soči in Adriji!

Velik šod

Slov. Ljudske Stranke

se vrši v nedeljo, dne 15. t. m. ob pol 8. uri zjutraj

v šmartnem pri Litiji.

Govoril bo strankin načelnik, poslanec DR. ANTON KOROŠEC.

Somišljeniki s Posavja, litijskega glavarstva in okolice, vsi na shodi

Politične novice.

— Koliko je vreden zagovor posl. Reiserja. Z ozirom na razgovor demokratskega poslanca Reiserja z »Jutrovin« urednikom, v katerem zagovarja vladne člane pododbora za uradniški zakon in sramežljivo napada zastopnik opozicije, nam poroča naš belgrajski poročevalec: Govoril sem z zastopnikom SLS v tem odboru in ga vprašal, ali Reiserjeva izjava odgovarja dejstvom, na kar mi je odgovoril sledeče: Nočem se baviti s hvalo in zaupanjem, katero mi je izrekel sam gospod Reiser za delo za uradniški zakon, vendar je potrebno, da odgovorim g. Reiserju z ozirom na neko netočno izjavo. On trdi namreč, da zastopniki SLS mnogokrat niso prišli na pododborove seje, akoravno jih je on sam prišel večkrat v njihov klub klicat. To je popolnoma netočno. Zastopniki SLS v pododboru za uradniški zakon so se udeležili vseh sej, razen dveh, ko so bili zadržani z intervencijo za pomoč pasivnim krajem in radi vpoklica rekrutov letnika 1898, ko so bili pozvani, da pridejo v teh zadevah, ako morejo, tedaj v ministrstva. Treba je pa naglasiti, da sam g. Reiser, ki vodi toliko kontrole nad svojimi tovariši, ravno tako ni prisostvoval na dveh sejah, ko so obravnavali ravno najvažnejše stvari v uradniškem vprašanju sploh in uradniškem zakonu specialno. Nadalje je treba poudariti, da zastopniki SKS v treh ali štirih sejah niso bili navzoči, ko se je razpravljalo o zelo važnih zadevah. G. Reiser je sam priznal, da g. Kurbegović sploh ne prihaja na sejo. Toliko je pomnilni, da se vidi delo vladnih zastopnikov v tem pododboru. Kar se tiče Reiserjeve izjave, da mu je nerazumljivo, kako je član SLS predlagal, naj bi plemen parlamenta razpravljal o pragmatiki — podrobni debati, mu bo jasno, kadar bo prečital poročilo tiste seje, na kateri je to g. Sušnik predlagal in motiviral. Popolnoma pravilna je namreč informacija, ki jo je prinesel »Slovenec«, da bo uradniški zakon veljal od početka novega budžetnega leta, pa bi zato ne škodovalo, ko bi se predmet tega zakona razpravljal pred plenarom parlamenta, ker bi zakon tedaj bil dobro premišljen in bi bil nekaj vreden ter bi mogel uradništvu mnogo koristiti. Končno je g. poslanec pripomnil, da za poročila v »Slovenec« ni odgovoren poslanski klub, ampak »Slovenec« poročevalec. — Zdaj je pa g. Reiser našel, kar je iskal.

— Politična morala demokratov. »Jutro« se vsak dan zaganja v staro liberalno strujo in ji očita kot največjo pregreho, da se »pogaja z raznimi nasprotniki demokratske stranke«. V isti sapi pa lazi eden izmed njegovih matadorjev okrog narodnih socialcev, da jih pridobi zase, ponujajoč jim razna korita z besedami: »Saj imate še mnogo ljudi, ki jih bo treba preskrbeti«

— »Njegovo Prevoshoditeljstvo«, vrhovni gosudar in namestnik carjev, general baron von Wrangel se je izvolil zopet podati na inspekcijsko potovanje po Jugoslaviji v spremstvu »vojnega atašeeja za Jugoslavijo«, generala Potockega, in dveh svojih adjutantov ter je v tej lastnosti že inspiciral granične čete v Dalmaciji. Povsod ga sprejemajo naše oblasti in ruski monarhisti. Vsa ta gospoda potuje seveda na državne, to je, na naše stroške, oziroma zastoj v posebnem oddelku, kakor se spodobi za tuje suverene in njihov predstavitelje. Naših čet general Wrangel ne inspicira. Ako bo Pašičev režim še kaj časa ostal, se pa utegne tudi to še zgoditi.

— Prvi pojavi »nove« Radičeve politike. Zagrebška »Narodna Politika« poroča o tem-le slučaju: 8. t. m. sta imela poslanca Hrv. pučke stranke St. Barić in dr. Janko Šimrak v Vivodini šod, na kateri je prišlo zelo veliko kmetov. To seveda ni bilo vseh radičevcev. Eden njihovih voditeljev — Ivan Frlan — je pozval občinskega beleznika Farkaša — demokrata, naj sestane nemudoma razpustil. Naših čet general Wrangel ne inspicira. Ako bo Pašičev režim še kaj časa ostal, se pa utegne tudi to še zgoditi.

— Stališče popolarov v sedanjem položaju. »Corriere d'Italia« izjavlja, da

mora vlada vztrajati na svojem mestu in braniti ustavo; ako tega ne bi storila, bi se morala poklicata na odgovornost pred vrhovno sodišče.

— Razvoj v italijanskih socialističnih vrstah. K soc. stranki — maksimalistom — je pristopilo doslej 34 poslancev. Ker se je Generalna konfederacija dela izrekla proti maksimalistom, so le-ti ustanovili svoj lastni centralni odbor strokovnih organizacij.

Dnevne novice.

— Pri koncertu škofjeloškega pevskega okrožja, ki se vrši v Društvenem domu v Škofji Loki v nedeljo, dne 15. t. m. ob pol 4. uri popoldne, bo pela »Ljubljana« več efektnih pesmi s svojega zadnjega koncerta. Opozarjamo na to izredno prireditve, posebno tiste prijatelje lepega petja, ki nimajo prilike slišati našega največjega pevskega zbora v Ljubljani.

— Dr. Karel Triller, v drugih ozirih vse časti vreden gospod, je neozdravljiv na polju antiklerikalne frazeologije. To se vidi po daljšem odmoru zopet iz njegovega uvodnika v »včerašnjem« »Sl. Narodu«, kjer se trudi dokazati nujno potrebo »nove napredne in resnično demokratične grupacije«, da se namreč s pomočjo starini združenih nesestarejv onemogoči v Ljubljani zmaga ljudskih strank. Pravi namreč, da SLS zato ne sme v Ljubljani zopet priti do veljave, ker je »versko nestrpna do nekulturnosti, v novi dobi tudi plemensko šovenska in končno napram državi očitno defetistična«. Gospod doktor Karel Triller, ki se ponaša, da ni prišel še nikoli v navskrižje s svojo vestjo, čisto dobro ve, da vse to ni res, in vendar to trdi. Toda pustimo, naj gospod doktor spravi to v sklad s svojo vestjo, kakor sam ve in zna, mi mu le to svetujemo, naj, kadar se poda zopet v boj zoper »črni klerikalizem«, vsaj pravilno citira izreke iz »klerikalne« literature in naj ne zamenjuje avtorjev. Zakaj izrek »Bonum cestamen certavi et fidei servavi...« se glasi nekoliko, čeprav ne bistveno, drugače; kar pa je glavno, ni iz Sv. Tomaža, ampak iz Sv. Pavla. Mi bi dr. Trillerju to še odpustili, ampak »Jutro« mu čisto gotovo ne bo, kajti tam tudi vedo, da tega ni izrekel sveti Tomaž.

— Kakor ti meni, tako drugi tebi. »Slovenski Narod«, ki je danes postal izrečno glasilo starinov, je zadnji dve leti dosledno in z nenavadno perfidijo napadal SLS in njeno časopisje, češ da je proti kralju in dinastiji, ker je proti vidovdanskim ustavi, nas obmetaval z »bolševiki«, »defetisti«, »sovražniki države«, »avstrijskanti« in podobnimi cvetkami liberalne istim orodjem, in kar je najhujše, ljudje iz istim orodjem, in kar e najhujše, ljudje iz lastnega tabora. Tako je dr. Kukovec na shodu v Slovenski Bistrici napadel »Slovenski Narod« in starine, rekoč: »Iz tega vidite, na kakšno polje se spuščajo naši revizionisti (pri čemer je očitno meril na starine in pristaše zagrebških resolucij), namreč v borbo proti kralju, kar more vse naše državno življenje za dolgo dobo le zastrupiti.« — »Slovenski Narod« se vsled tega zelo huduje na dr. Kukovca, toda čisto po krivici, ker se »Narodu« godi čisto prav. On je sam dolgo psoval vse revizioniste, da so proti kralju in državi, naj zdaj sam dela pokoro za svoje — najnovejše revizionistično stališče.

— Anarhija v šoli. Na Krki so iz šole spodili cerkvene pevce, pevci nekega društva pa poljubno uporabljajo v šoli harmonij in sobo zoper voljo lastnika. Nadučitelj, nekdanji Slomškar, se je od znotraj zaklenil v šolsko sobo in je ni hotel odpreti kraj. Šol. sveta predsedniku, v tem slučaju župniku. Po znani naredbi učitelj pač lahko uporablja šolske prostore z učenci, a kako more delati privatno društvo zoper voljo lastnika? In med več družbi le tisto, ki je učitelju všeč? Kdo tukaj odloča, ali upravitelj ali lastnik? Dalje se smejo sicer šolski prostori pod učiteljevim vodstvom uporabljati v prosvetne namene, a na Krki je neko društvo kar meni nič tebi nič priredilo šolsko podstrešje za svojo društveno dvorano in jo zaklenilo. Z isto pravico lahko še katero drugo društvo postavi svoj oder v šoli. Ali ni to prava anarhija v šoli? Litijsko glavarstvo je (16. jun. 1922, št. 9601) najprvo igro prepovedalo, dokler ne bo dvorana kolavdirana. Na pritisk od drugod je potem isto glavarstvo dovolilo igro za 25. avg. brez kolavdicije, kljub nevarnemu odhodu po tesnih stopnicah iz podstrešja. Na to je dvorano zopet prepovedalo 2. avg. 1922 št. 11.842 in 21. sept. 1922 št. 9904, a te dni menda zopet dovolilo brez kolavdicije. Kajne, to je red! O kolavdiciji bomo poročali, ali veljajo strogi varnostni predpisi samo za nekatere dvorane. Kraj. šol. svete poznajo zdaj samo takrat, ko je treba plačati. Če ima res pravico vsako poljubno društvo prirediti šolske prostore za svojo društveno dvorano zoper voljo lastnika hiše, o tem bo razsodilo civilno sodišče.

— Naši obrtniki in prijatelji obrtniš

se vabijo k važnemu zborovanju v ponedeljek 16. t. m. ob 10. uri dop. v Rokod. domu v Novem mestu. Razgovarjalo se bo o ustanovitvi okrajne Obrtne zveze, zato pridite polnoštevilno. — Obrtna Zveza.

— Predavanje za vinogradnike. V nedeljo, dne 22. t. m. ob 9. uri zjutraj se vrši na kmetijski šoli na Grmu predavanje za vinogradnike: Kako je ravnati z letošnjim mostom in vinom. Predava ravnatelj g. B. Skalický. Ker se je bati, da bo letošnje vino vsled slabega vremena v trgačvi nestanovitno, je predavanje za vinogradnike velikega pomena in je želeli, da se ga v obilnem številu udeležijo.

— Smrtna kosa. V Zagrebu je 11. t. m. umrl zdravnik dr. Nikola Winterhalter, star 50 let. V narodnem predstavništvu je bil član Narodnega kluba.

— Prenos zemeljskih ostankov dr. Pačua. Dne 11. t. m. so prenesli zemeljske ostanke srbskega finančnega ministra dr. Lazarja Pačua iz Vrnjačke Banje v Belgrad. Paču je bil najboljši srbski finančni minister, ki je pred svetovno vojno uredil srbske finance.

— Radi elementarnih nezdov v Sorški dolini se je morala prekiniti na avtomobilni progi z Škofje Loke v Železniki vožnja od Selca do Železniki; avto pa obratuje tudi nadalje od kolodvora Škofja Loka do Selca in sicer po dosedanjem voznem redu. Odpade le vožnja od večernega vlaka v Selce. Za pričakovati je, da bo redni promet do Železniki zopet postavljen koncem prihodnjega tedna.

— Za ponesrečeno Orlico Dukičevo (Djakovo) so doslej zbrali češkoslovaški Orli in Orlice 21.259 Kč. Dukičevo je poškodoval na nogah vlak pri povratku jugoslovanskih Orlov iz Brna v Vösslawu. Prvo pomoč je dobila v okrajni bolnici v Badenu, kamor so jo hodili obiskovat in so zanj bratsko skrbeli češki Orli z Dunaja. 17letna šivilja Terezija Dukičeva je ozdravela in ji je s pomočjo organizacije obstoj zagotovljen.

— Svobodomiselnja Praga za sv. Jana Nepomuka? 6. oktobra je občinska komisija sklenila vstaviti v proračun za l. 1923 tudi 5000 Kč. za popravo kipa sv. Jana Nep. na Janskem trgu (za mostom Svato-pluka Čecha), ki so ga l. 1920 neznan zlikovci poškodovali.

— Prošnje za štipendije. Ministrstvo prosvete je odredilo z odlokom z dne 4. oktobra 1922, P. br. 5987, da se prošnje za štipendije slušateljev univerze in visokih šol vložijo po izvršenem vpisu pri pristojnem rektoratu, ki prošnje predloži pokrajinski upravi. Prošnje morajo biti opremljene s potrebnimi dokumenti.

— Nadzorstvo obrtnih nadaljevalnih šol. Ker je dosednji nadzornik obrtnih nadaljevalnih šol v Sloveniji g. univ. prof. inž. Jaroslav Foerster odložil nadzorstvo, je oddelek ministrstva trgovine in industrije imenoval g. Mihaela Presla, prof. na Tehniški srednji šoli v Ljubljani, za nadzornika navedenih šol.

— Kako se prijavljajo obratne nezdove. — Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani ponovno opozarja vse delodajalce, ki zaposlujejo osebe, katere so po zakonu za zavarovanje delavcev za slučaj bolezni in nezdove zavarovane, da morajo v zmislu § 99. tega zakona vse obratne nezdove, ki se pripete njih uslužbenem, v dveh izdihih prijaviti potem pristojne poslovalnice na Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani na tiskovinah, ki se dobo brezplačno pri vseh poslovalnicah okrožnega urada. Dogaja se, da delodajalci nezdove prijavljajo bodisi naravnost političnim oblastem (okrajnim glavarstvom, mestnim magistratom) ali pa okrožnemu uradu, kar pa ni pravilno in je v stanju, da povzroči zakasnitev v priznanju nezdognih rent. To navodilo pa ne velja za one zavarovance, ki so člani bratovskih skladnic in blagajen prometnih podjetij, za katere v panogi bolniškega in nezdognega zavarovanja okrožni urad ni pristojen.

— Imenovan je dr. Jos. Kratochvil, ravnatelj deželne vseučilišne knjižnice v Brnu, za prisoježenega tolmača moravsko-slezkega višjega deželnega sodišča za francoščino, italijanščino, nemščino, angleščino in srbohrvaščino.

— Volkovci vedno bolj pogumno nastopajo na Kočevskem. Vaški pastirji ženejo živino domov že pred mrakom, ker tudi živa govedina ni več varna pred njimi. Od več strani se čuje, da so raztrgali koze, ovce in krave. Tudi za ljudi ni ponoči več varno.

— Tatvina. Peku Jakimu v Stožah je bilo ukradeno na stanovanju iz obleke: 4000 lir, 800 dinarjev, potne listine in še nekaj malenkosti. Sumljiv tatvino je neki krojaški pomočnik, ki je tisto noč tam prenočeval, zjutraj pa je že zelo zgodaj pobrisal naprej.

— Francoski krompir. V včerašnjem oglasu pod tem naslovom je bila cena za 100 kg pomotoma navedena s fr 22, mesto pravilno 21 fr.

— Tatvino v vlaku. Dne 7. t. m. je bila med vožnjo iz Karlova do Ljubljane v monakovskem vozu soprog Rudolfa Ernesta Bauerja ukraden zelen volnen jopi, vredna 2500 kron. — Francu Zernecu je bila med vožnjo iz Ljubljane do La-verce ukraden rjava usnjena listnica, v kateri je bilo 850 Din, železniška legitimacija, orožni list in članska izkaznica.

štajerske novice.

— Za župana v Ljutomeru je bil namesto odstopivšega g. Kukovca izvoljen g. Ludovik Babnik.

— Vpokojen je orožniški poveljnik v Celju g. kapetan Bamroth.

— Za prvi letnik srednje kmetijske šole v Mariboru so potrebujejo honorarni učitelji (profesorji) za sledeče predmete (v oklepaju je navedeno število tedenskih ur v prvem odtisnem du-

gem semestru): slovenski in srbohrvaški jezik (2—2), tuji jezik (francoski ali nemški, izbira učence, 2—2), geografija (2—2), matematika (3—3), fizika z meteorologijo (4—2), kemija z agrokemijo (4—4), zemljemerstvo (0—2), botanika (3—2), zoologija (3—1), narodna ekonomija (0—2), stenografija (neobligatno 1—1), petje (neobligatno 1—1). Gg. profesorji, ki bi mogli in hoteli predavati svoje predmete v navedeni šoli, naj to nemudoma javijo pisмено direkciiji srednje kmetijske šole v Mariboru (vinarska šola).

— Od doma je pobegnila Terezija Rebevshek iz Spodnje Hudiče pri Celju. Rebevshek je stara 17 let, male šibke postave, okroglega obraza, rjavkastih las, starih oči.

Primorske novice.

— p Fašisti in bolniške blaginje. Za tržaško okrajno bolniško blaginjo so fašisti zasedli tudi bolniški blaginji v Gorici in Trzinu. Zdravnikom in uradnikom so dovolili, da nadaljuje svoje posle.

— p Fašistovska nasilja v Postojni in okolici. Kakor poročajo iz Postojne, so je vozil minulo soboto zvečer in ponoči po tamkajšnjih krajih kamijon fašistov, ki so snemali slovenske napise in jih nalagali na voz. Vmes so jim prav prišlo tudi samokolnice, lastno in druge take priprave. Do- samolniti na pobalinstvo niso reagirali.

— p Razveljavljanje ljudskega štetja v Dekanib. Uspehi zadnjega ljudskega štetja v veliki, zavedni slovenski istrski občini Dekani Italijanom niso bili po volji. Zato so štetje enostavno razveljavili in odredili revizijo. Tu bodo seveda skušali s silo in zvijačo potvrditi resnično stanje stvari, da je dekanska občina vseskozi slovenska in še prav nič potujena.

Gospodarstvo.

— g Važno za vsa trgovca in industrijci. Na svoje posredovanje je trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani dobila dne 12. okt. sledečo brzojavko: »Na Vaš telegram od 10. oktobra ukazano odboru, da tudi za prispelo trgovsko blago izda dovoljenja samo za uvoz brez pravice za nakup deviz. Generalni inspektor Jakovljevič. J. br. 18220.

— g Zilni trg. Na novosadski produktivni borzi notirajo žito sledeče cene: pšenica 18.40—18.50 K, ječmen 11.00 K, oves 10.00 K, pšenična moka (št. 0) 20.00 K, št. 2 19.00 K, št. 6 17.08 K. Tendence slaba.

— g Češkoslovaško posojilo Jugoslaviji. Kakor poročajo »Novosti«, gro za tem, da dobi Jugoslavija na Češkoslovaškem posojilo v znesku 200 milijonov šil. kron v svrhu izjednačenja naše valute s češkoslovaško. O tem posojilu se bo razpravljalo na bodočem sestanku ministra Kumanudija in Plavčiča s češkoslovaškim finančnim ministrom dr. Rašimom.

— g Sejmsko poročilo iz Maribora. Na sejem dne 10. oktobra so prignali 57 volov, 117 krav, 1 tele, skupaj 175 glav. Z ozirom na malo množino živine so cene nekoliko poskočile, kupčija je bila slaba. Cene: debeli voli kg žive teže 92—85 kron; poldebili 28—31 K; plemenski voli 28—30 kron; klavne krave 26—30 K; plemenske krave 20—29 K; krave za klobasje 16—18 K; molzno in breje krave 20—25 K; mlada živina 24—32 K.

— g Belgrajske cene kruha. Od 12. okt. naprej do 18. okt. je v Belgradu nastavljen cena belemu kruhu kilogram po 6 Din, črnemu pa 5 Din.

— g Mažarska zunanja trgovina. Mažarska je izvozila v aprilu blaga za pet milijonov frankov, v septembru pa samo za 1.7 milj. frankov.

— g Zrakoplovna zveza med Varšavo in Carigradom. Med Varšavo in Carigradom je uvedena dvakrat na teden zračna pošta.

— g Čene prešičjemu mesu in masti v Bečkereku. V Bečkereku so si stavili mesarji bratje Bakalič za nalogo, da pobijajo draginjo s tem, da so klali prešiče veliko ceneje kot drugi mesarji in sicer so prodajali prešičjo meso po 60 K, a mast po 115 K. — Dosegli so splošen padec cen.

M. J.

BORZA.

— Zagreb, 12. oktobra. Devize: Budimpešta 2.41 —2.71, Berlin 2.45—2.75, Italija 2.70—2.71, London 276.50—281.50, New York 82.50—83.50, Pariz 4.78½ —4.83½, Praga 222.50—226.50, Dunaj 8.40—9.90, Curih 11.75—11.85. — Valute: Lire 2.66—2.70, dolar 61.50—62.50.

— Curih, 12. oktobra. Devize: Budimpešta 0.21½, Berlin 0.22, Italija 22.90, London 28.79, New York 536.—, Pariz 40.60, Praga 18.15, Dunaj 0.0070, Bukarešt 3.30, Sofija 3.35, Zagreb 2.05½, Varšava 0.05½, Holandsko 208.40. — Valute: n.a. krone 0.0078.

Ljublianske novice.

— lj Telovadna akademija šentpeterskega Orla. Cenjeno občinstvo opozarjamo na to, da se vrši telovadna akademija šentpeterskega Orla v nedeljo, dne 15. t. m. točno ob pol 8. uri zvečer in ne ob 8. uri kot je bilo včeraj pomotoma javljeno. Predprodaja vstopnic od danes naprej v trgovini Ničman.

— lj Svinjska atera. Malodane vsi jugoslovanski listi se bavijo z dovoljenjem, ki ga je baje dalo finančno ministrstvo izvozniki firmi »Promesa«, da sme izvoziti 28.000 debelih svinj po starih carinskih postavkah, ako odstopi ministrstvu za socialno politiko 15 vagonov masti za polovično tržno ceno. Na to stvar je javnost opozoril najbolj dr. Žerjav sam, in sicer s tem, da je v svrhu volivne demagogije za ljubljanske občinske volitve na sestanku demokratskih zaupnikov uradnikom napovedal, da bo dal mednje razdeliti omenjeno mast, pri čemer je previdno dostavil, da si kljub temu onega dovoljenja ne upa še podpisati, da bi mu nasprotniki ne

očitali pri tem kakšnega zaslužka. To se je precej vsem sumljivo zdelo. Čemu obljubljeni uradnikom ceneno mast, potem pa reči, da stvar še ni gotova, hkrati pa priznati, da je dano dovoljenje? To je takoj vrglo čudno luč na ministra za socialno politiko, ki se hiti že vnaprej zavarovati. Sicer pa »Jutro« samo sporoča, da dovoljenje za izvoz onih prešičev po stari tarifi ni perfektno in da bo finančno ministrstvo zdaj šele preiskovalo, v koliko so bili omenjeni prešiči nakupljeni še pred carinskimi poviškami. — To je nova zagonetka! — Včeraj je bilo po Žerjavovem zatrdilu na shodu zaupnikov od strani finančnega ministrstva vse perfektno (manjkalo je samo še privolitev ministrstva za socialno politiko), danes pa »Jutro« zagotavlja, da dovoljenje še ni dano! — Najbrž so se gospodje ustrašili časopisne kampanje proti temu »gšeftu« in tako uradniki zdaj res ne bodo dobili masti. Morebiti bo dr. Žerjav izposloval onim, ki bodo volili za mladine, v nadomestilo par vagonov — šmira.

Ij Prosveta Krakovo-Trnovo. V nedeljo, 15. t. m. ob 10. uri dop. ustanovni občni zbor dramskega odseka. Vsi člani vabljeni! V nedeljo, 22. t. m. se vrši ob istem času redni občni zbor Prosvele z volitvami novega odbora. Polnoštevilna udeležba dolžnost vseh članov. — Odbor.

Ij Občinstvo opozarjamo, da se prodajajo vstopnice za koncert Glasbene Matice, ki se vrši v ponedeljek, dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani hotela Union — v pisarni Glasbene Matice od 9.—12. in od 3.—6. ure popoldne. V nedeljo pa samo popoldne od 10.—12. ure. Sedeži po 18, 15, 12, 10, 8 in 6 Din.

Ij Razstava na umetniški žoli »Probuda« v Ljubljani. V nedeljo dne 15. t. m. ob 10. uri se odpre druga šolska razstava na tehn. sr. žoli (pri- tičje desno) s slavnostnim govorom prof. Volavška. Razstava bo vsebovala dela slušateljev preteklega leta iz slikarstva, grafike, narodne ornamentike in kompozicije ter drugih teoretičnih predmetov. Slike bodo tudi na prodaj. Šolsko vodstvo vabi cenjeno občinstvo, da si ogleda razstavo. Vstopnina je prost.

Ij Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. Zadnja skupna pevska vaja pred koncertnim na-

stopom se vrši danes v petek, dne 13. t. m. ob tri četrti na 7. uro zvečer v dvorani pevskega zbora. Vsi in točno! — Odbor.

Ij Kako delajo v Ljubljani sladolezi? Poročajo nam: Za 5 litrov sladoleza se vzame 5 zrnce saharina, malo rumene barve, 5 kapljic limonove kisline in pa primerno množino vode. Ta zmes se dene v lonce z ledom in led osoli in vrtil lonce v ledu toliko časa, da se vse strdi. Jaje in sladkorja ne devajo zraven; čemu tudi, saj tak pobarvan led tudi brez tega izobno tekne sladkosnedežem.

Ij Prodaja moka. Tvrška Viktor Šober, Vodnikov trg prodaja banaško moko, katera je boljše kot ameriška, za peclvo kg K 22, za kuho kg K 21 in za kruh kg K 19.

Ij Ljubljanski šahovski klub ima svoje igralne dneve vsak dan v Narodni kavarni; obilnatni igralni večeri so ob sredah in sobotah od 6. ure naprej. Redni zimski turnirji se prične v ponedeljek 15. okt. ob 8. uri zvečer. K splošnemu turnirju imajo dostop vsi klubovi člani, ki še nimajo pravice do igre v ožjem turnirju. Priglasje sprejemajo odborniki do ponedeljka. Turnirski red je razvoden v klubovem lokalu v Narodni kavarni.

Ij Krojaška zadruga v Ljubljani naznanja, da se vršijo pomožniške in mojstrske preizkušnje tekom novembra t. l. S potrebnimi spričevali in učno pogodbo opremljene prošnje za pristopitev k preizkušnji je vložiti do konca oktobra t. l. v zadrugi pisarni, Gosposka ulica 5.

Ij Tatvina kolesa. Dne 9. t. m. je bilo Juliju Šušteršiču izpred pisarne v Wolfovi ulici št. 3 ukradeno kolo znamke »Puche«, vredno 3000 kron.

Strašna vremenska katastrofa na Juž. Kitajskem.

Iz Svatova na Južnem Kitajskem je te dni dospelo v Ljubljano pismo našega rojaka g. dr. Razlaga, ki živi tamkaj že 30 let. Pismo podaja podrobnosti o strašni katastrofi, ki je letošnje poletje zadela mesto Svatov in okolico. Iz pisma posnemamo: »Kakor so gotovo tudi Vaši časniki poročali, smo imeli tu grozen orkan s tri metre visoko plimo nad normalom, ki je uničila mesto in okolico. Zavihralo je ob 11. uri ponoči in trajalo do 6. ure zjutraj. Divjal je strašen vihar, dež je lil v potokih, a morje je 3 m visoko planilo

preko obali in zalilo, porušilo, odneslo vse, kar je doseglo. Električna napeljava je odpovedala in mesto je zagnila strašna tema. Vse, kar je bilo živega v pritličnih prostorih, ljudje in živina, je postalo žrtev slanega elementa. Tretje nadstropje moje hiše se je zrušilo, posteljo mi je strlo in le po srečnem slučaju sem si rešil golo življenje, vse drugo je propadlo. Ker so bile porušene tudi vse brzozjavne zveze, ni bilo mogoče od nikoder poklicati pomoči, šele tretji dan se je odpeljal v Hongkong parnik s poročilom o grozni nesreči. Prepriščeni smo bili sami sebi. Položaj je bil nepopisen. Mesto in okolica sta bila pokrita s mrtvimi človeškimi in živalskimi trupli. Samo ljudi je utonilo mnogo nad stotisoč, a raznih živali še znatno več. Po uradih, klubih, hotelih in zasebnih stanovanjih vse uničeno, ravno tako po skladiščih in zalogah. Več velikih parnikov se je potopilo, druge je vrglo na obalo. Povsod se je širil neznošen mrljski smrad. Delavca nikjer nobenega, ker je imel skoraj vsak sam v svojem lastnem stanovanju mrtveca ali vsaj vse narobe. Kaznjenci so še četrti dan hodili v verigah okoli po mestu. Vendar so kitajske oblasti in prebivalstvo v tem položaju začuda mnogo storili. Občutno je manjkalo živil. Mesa nikjer nobenega, a rib nihče ni maral jesti, ker je bilo morje polno gnijočih človeških in živalskih trupel. Slana voda je uničila tudi vsa polja daleč na okoli; v porušeni vseh marsikje ni ostal živ niti en človek.

Prosveta.

pr Spored koncerta operne in koncertne peke go. Zdenke Gregurič, ki se vrši v petek, dne 13. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Filharmonične družbe. 1. Mozart: Arija Kerubina in Arija »Ne znam sam« iz opere »Figarova svatba«. 2. a) Hatze: Majka, b) Konjović: Pod pendžeri, c) Vilhar: Nezakonska mati. 3. Čajkovskij: Koncertna parafraza za klavir. 4. a) Saint Saens: Arija iz opere »Samson in Dalila«, b) Puccini: Molitev iz opere »Tosca«. 5. a) Zajc: Domovini i ljubavi, b) Schwab: Zdrava Marija, c) Bajić: Po gradini. 6. Grünfeld: Romanca za klavir. Gounod: Arija Margarete iz opere »Faust«. — Klavirske komade igra in spremlja na

klavirju gospa Kokot. — Predprodaja vstopnic v pisarni Glasbene Matice.

Cerkveni vestnik.

e Marijina kongregacija za gospodične in z gđ. učiteljico pri sv. Jožefu. Prvi redni sestanek v novi kapeli v ponedeljek, dne 16. t. m. ob četrti na 7. uro zvečer.

e Marijina kongregacija za gospe pri sv. Jožefu. Prvi redni sestanek v novi kapeli v torek, dne 17. t. m. ob 5. uri popoldne.

Dijaški vestnik.

Orel Krakovo-Trnovo. Danes ob 8. uri zvečer redni fantovski večer z zelo važnim sporedom. Strogo obvezen za vse člane. Vsi polnoštevilni! Lužički Srbi so ustanovili v Khrosčicah (avdišče katoliškonarodnega gibanja) — pod vplivom tabora v Brnu — prvi orlovski odsek z imenom »Milčenski«.

Rusinski visokošolci in profesorji (150 članov) v Pragi so si te dni ustanovili svoj orlovski odsek.

Almanah hrnskega tabora izide v kratkem Brnu, Stane 10 KČ »Orel« IX. in X. številki (dvojna) izide koncem t. m. kot spominska številka tabora, bogato ilustrirana.

»Mladost« št. 9 je razposlana zadnje dni 10. št. se tiska danes. Št. 8.—12. so polne slik.

Poizvedovanja.

Naša se je vojaška listina, glaseča se na ime Preh. Dobi se v naši upravi.

Pozabila se je v sredo 11. t. m. v čakalni 3. razr. v Škofji Loki ročna košarica. Pošten najditelj se naproša, da jo odda proti odškodnini gostilni Joško Hafner na postaji Šk. Loka.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Psihrom. diferenca v C	Nebo, vetrovi	Padavine v mm
11./10. 21 h	737.7	11.1	0.9	obl.	—
12./10. 7 h	738.2	11	0.6	dež	3.9
12./10. 14 h	738.1	12.6	0.6	dež sever	—

DR. DEMŠAR

ne ordinira do preklica.

UČENCA

za mizarsko obrt sprejme takoj BAUDES STEFAN, mizarski mojster, Št. Vid pri Stični, Dolenjsko.

Trgovskega pomočnika **Železninarja** takoj sprejme tvrdka **Erjavac & Turk Ljubljana**

Instrukcije

nižje gimnazijcev išče visokošolce. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobro inštruktor 4305«.

Instrukcije

gimnazijcev išče visokošolce (jurist), dober inštruktor. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »USPEH 4306«.

Samostojno kuharico

dobro izurjeno, ki bi opravljala vsa hišna dela (3 sobe, perilo), išče rodbina 3 odraslih oseb. Mesečna plača 250 dinarjev. Potni stroški se povrnejo. Prepričeval na gospo RAJOVIC, Vojvode Milena 32, BELGRAD. 4315

PRODAMO večjo množino lepega, čistega

makulturnega papirja!

Naslov v upravnistvu »Slovenca« pod številko 4332.

MISS FARLER interviews pupils wishing to take

ENGLISH LESSONS

at Dunajska cesta 25. from 11 till 12 Mondays and Thursdays.

Dolga zlata damska verižica

po ugodni ceni NAPRODAJ. — Naslov se izve v upravnistvu »Slovenca« pod številko 4333.

Poravnajte naročnino!

»Slovenca« pod številko 4333.

Meblovano sobo

iščem za mladega, zelo solidnega častnika. — Ponudbe na upravo lista pod »št. 2«.

INDUSTRIJSKO

PODJETJE

(galanterijsko) radi družabnih razmer takoj zelo ugodno naprodaj. Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 4340.

Nad 500⁰ prvovrstnega

smrekovega LESA

naprodaj. Les je sekan letos od maja do avgusta, razžagan v hlode in obeljen. Leži pri Kokošiču, p. Plavški rovt nad Jesenicami, Gorenjsko, kjer se mora prevzeti. Pismene ponudbe z navedbo najvišje cene za m³ so poslati do 31. oktobra 1922 na naslov:

P. KERSIČ, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 4.

Novosti!

Za damske plašče v veliki izberi.

A. & E. Skaberné Ljubljana, Mestni trg 10

TRAMI naprodaj!

20/26 cm po 5—6.5 m dolgi, 30 kormadov, in

4 TRAVERZE P. 35 po 4 m dolge, poceni NAPRODAJ. Mestni trg št. 24. 4320

Enonadstropna hiša

s 7 stanovanji in velikim vrtom naprodaj. Naslov pri upravi pod 4334.

Naprodaj je

MLIN IN ŽAGA

na veliki vodi KRKA; ne ovira nobena suša in ne povodenj. Vodna moč sposobna za vsako večjo tovarno. — Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod številko 4318.

Lična hišica z vrtom

v trnovskem predmestju takoj prav ceno naprodaj. Stanovanje prosto. Naslov pove uprava lista pod št. 4325.

Kupim vinske sode

velike, dobro ohranjene, od 15 do 35 hl. — PRODAM vinske sode po 300 litrov. Cena nizka. — Več pove KRANJC, Novi Udmat št. 36.

Vinske SODE

iz klanega hrastovega lesa, od 8 do 10 K za liter, pošilja na vagone MILOVAN MILOŠEVAC, Novi Sad.

Inserirajte v »SLOVENCU«!

Antikvariat - knjigarna

NINKO SEVAR, Ljubljana, Stari trg št. 34, kupuje in prodaja različne knjige v vseh jezikih po ugodnih cenah.

Nagrobne lučice

»ZORA« SVEČE, ERDAL, ILIRIJA, JADRAN in CIPULIN-CISTILO, SIDOL ter MAST za usnje priporočita OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 Din.)

FOTOGRAFSKI ATELJE: Grabiec Franjo, Miklošičeva cesta št. 6.

KLEPARJI: Remšgar & Smertol, Florijanska ul. 13.

Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kotlarjev in krovecov v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 28.

Korn T., Poljanska cesta št. 8.

KLOBUKE in TELOV. POTREBŠČINE: Kusovar Ivan, Stari trg št. 10.

KONFEKCIJSKA TRGOVINA: Olup Josip, Pod Trancico.

MEHANIČNA DELAVNICA za popravilo gramofonov in drugih godb. strojev A. Rasberger, Sodna ulica 5 (veža, desno), Ljubljana.

MEHANIČNA DELAVNICA za pis. stroje: Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

PARNA PEKARNA: Jean Schreya anal. Jakob Kavčič, Gradišče št. 5.

PISALNI STROJI IN POTREBŠČINE: Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

1000 K nagrade dobi, kdor dobro ohranjen PLETILNI STROJ, ki bi bil naprodaj. — Ponudbe pod »Pletilni stroj 5 do 10« na upravnistvo »Slovenca«.

4318

1000 K nagrade dobi, kdor dobro ohranjen PLETILNI STROJ, ki bi bil naprodaj. — Ponudbe pod »Pletilni stroj 5 do 10« na upravnistvo »Slovenca«.

4318

1000 K nagrade dobi, kdor dobro ohranjen PLETILNI STROJ, ki bi bil naprodaj. — Ponudbe pod »Pletilni stroj 5 do 10« na upravnistvo »Slovenca«.

4318

1000 K nagrade dobi, kdor dobro ohranjen PLETILNI STROJ, ki bi bil naprodaj. — Ponudbe pod »Pletilni stroj 5 do 10« na upravnistvo »Slovenca«.

4318

1000 K nagrade dobi, kdor dobro ohranjen PLETILNI STROJ, ki bi bil naprodaj. — Ponudbe pod »Pletilni stroj 5 do 10« na upravnistvo »Slovenca«.

4318

1000 K nagrade dobi, kdor dobro ohranjen PLETILNI STROJ, ki bi bil naprodaj. — Ponudbe pod »Pletilni stroj 5 do 10« na upravnistvo »Slovenca«.

4318

1000 K nagrade dobi, kdor dobro ohranjen PLETILNI STROJ, ki bi bil naprodaj. — Ponudbe pod »Pletilni stroj 5 do 10« na upravnistvo »Slovenca«.

4318

1000 K nagrade dobi, kdor dobro ohranjen PLETILNI STROJ, ki bi bil naprodaj. — Ponudbe pod »Pletilni stroj 5 do 10« na upravnistvo »Slovenca«.

4318

1000 K nagrade dobi, kdor dobro ohranjen PLETILNI STROJ, ki bi bil naprodaj. — Ponudbe pod »Pletilni stroj 5 do 10« na upravnistvo »Slovenca«.

4318

1000 K nagrade dobi, kdor dobro ohranjen PLETILNI STROJ, ki bi bil naprodaj. — Ponudbe pod »Pletilni stroj 5 do 10« na upravnistvo »Slovenca«.

4318

1000 K nagrade dobi, kdor dobro ohranjen PLETILNI STROJ, ki bi bil naprodaj. — Ponudbe pod »Pletilni stroj 5 do 10« na upravnistvo »Slovenca«.

4318

1000 K nagrade dobi, kdor dobro ohranjen PLETILNI STROJ, ki bi bil naprodaj. — Ponudbe pod »Pletilni stroj 5 do 10« na upravnistvo »Slovenca«.

4318

1000 K nagrade dobi, kdor dobro ohranjen PLETILNI STROJ, ki bi bil naprodaj. — Ponudbe pod »Pletilni stroj 5 do 10« na upravnistvo »Slovenca«.

4318

1000 K nagrade dobi, kdor dobro ohranjen PLETILNI STROJ, ki bi bil naprodaj. — Ponudbe pod »Pletilni stroj 5 do 10« na upravnistvo »Slovenca«.

4318

1000 K nagrade dobi, kdor dobro ohranjen PLETILNI STROJ, ki bi bil naprodaj. — Ponudbe pod »Pletilni stroj 5 do 10« na upravnistvo »Slovenca«.

4318

ZAHVALA.

Povodom prerane smrti našega nepozabnega brata, odnosno strica in svaka, gospoda

Gustava Tönnies

inženerja in stavbenika

izrekamo najprisrčnejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so pokojnika med boleznijo obiskovali in ga tolažili ter ga spemili na poti k večnemu počitku.

Zlasti se zahvaljujemo č. č. duhovščini, redovnim sestram za njih požrtvovalno postrežbo, odnosno spremstvo pri pogrebu, gg. pevcem pevskega društva »Slavec« za ginjaži žalostinki ter vsem darovalcem krasnih vencev.

V Ljubljani, 12. oktobra 1922.

Žalujoči ostali.